

Siikaisten liikenneturvallisuuksuunnitelma 2017

Liikenneturvallisuus-suunnitelma

Turvallinen liikenne syntyy monista tekijöistä. Liikenneonnettomuuksien taustalla on lukuisia liikenneympäristöön, ajoneuvoon ja liikkujaan liittyviä tekijöitä. Samoin liikenneturvallisuuden parantuminen edellyttää useiden tahojen toimia ja kiinteää yhteistyötä.

Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden suunnittelun ja turvallisten ratkaisujen toteutuksen päävastuu on kunnan teknisellä toimella ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (ELY-keskus). Maankäytön suunnittelulla vaikutetaan liikkumisen tarpeeseen ja turvallisen liikkumisen mahdollisuuksiin pitkällä jännteellä. Tienkäyttäjien liikennekäyttäytymiseen ja taustalla vaikuttaviin asenteisiin ja arvoihin vaikuttaminen on keskeinen tapa parantaa koettua turvallisuutta ja siten tukea esim. kuntalaisten omatoimista liikkumista. Parhaimmillaan liikenneturvallisuusnäkökulma otetaan huomioon eri hallintokunnissa monissa toimissa, kuten esimerkiksi henkilö- ja tavarakuljetusten hoitamisessa ja työntekijöiden liikkumisessa. Poliisin suorittama liikenteen valvonta ja Liikenneturvan tarjoama monipuolinen asiantuntija-apu liikenneturvallisuustyössä ovat merkittäviä. Arjen liikenteessä korostuu jokaisen liikkujan vastuullinen käyttäytyminen mm. turvavälineiden käyttö, liikennesääntöjen noudattaminen ja muiden liikkujien huomioiminen.

Liikenneturvallisuussuunnitelman pohjalta Siikaisten kunta, ELY-keskus ja muut yhteistyötahot voivat toteuttaa jatkuvaa suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä sekä kestävästä liikkumisesta edistämistä alueella. Suunnitelmassa on kuvattu sekä liikenneympäristön parantamistoimenpiteet että liikenneturvallisuustyön toiminta.

Liikenneturvallisuustilanne

Siikaisissa tapahtui vuosina 2012 – 2016 yhteensä 38 poliisin tietoon tullutta tieliikenneonnettomuutta, joista 9 (24 %) johti henkilövahinkoon (kuolemaan tai loukkaantumiseen). Asukaslukuun suhteutettuna kunnan alueella tapahtui enemmän henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia (118 onn./ 100 000 as., keskiarvo vuosien 2012 – 2016 onnettomuuksista) kuin koko maassa keskimäärin (95 onn./ 100 000 as.).

Yleisimmät henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet

2012 - 2016

Yksittäis-
onnettomuudet

67 %

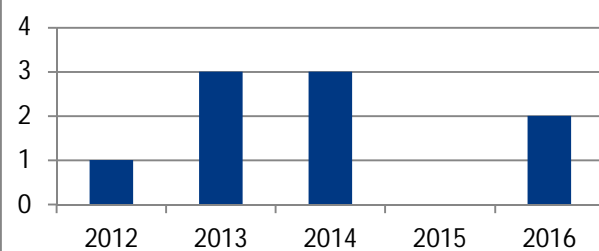

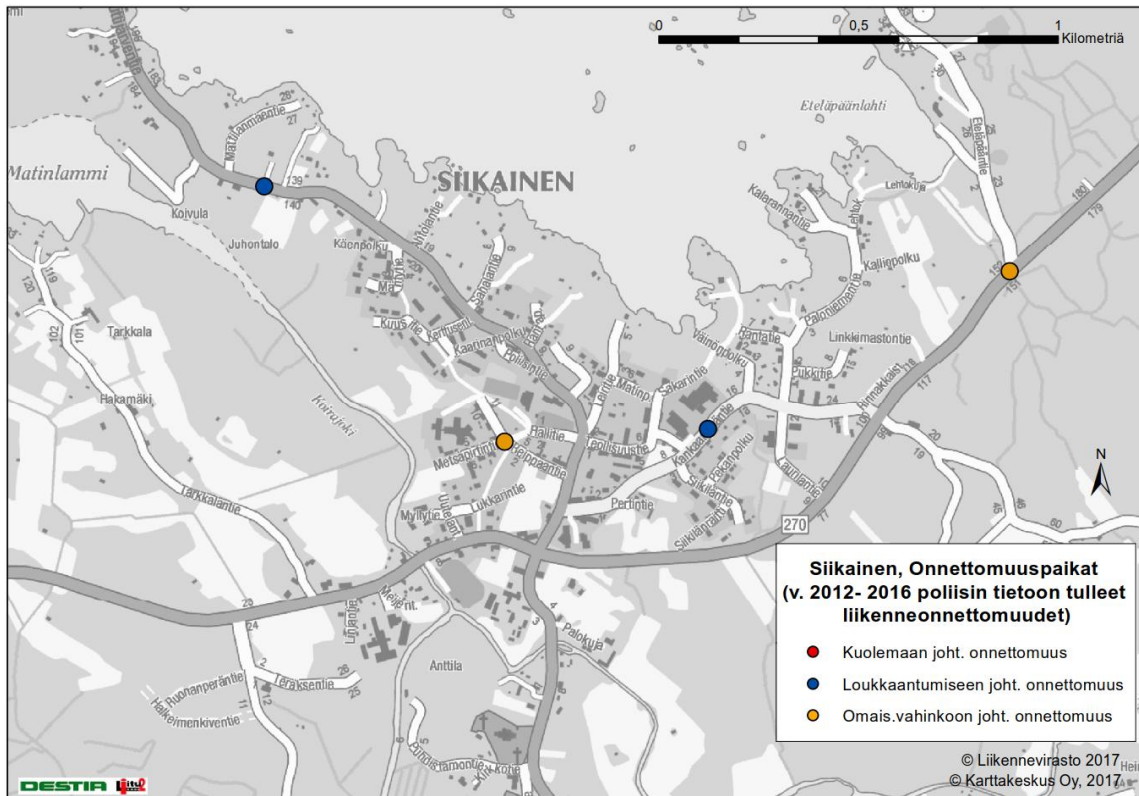
67 %

Taajama-alueiden
ulkopuolella tapahtuneet
onnettomuudet

Liikenneonnettomuudet aiheuttavat inhimillistä kärsimystä. Kunnille ne merkitsevät myös taloudellisia menetyksiä. Siikaisissa 2012-2016 tapahtuneet onnettomuudet maksoivat yhteiskunnalle vuosittain noin 0,57 miljoonaa euroa, josta kunta maksaa pääasiassa terveys- ja sosiaalityön kautta 15-20 % eli noin 0,11 miljoonaa euroa vuodessa.

Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet

Liikenteen haasteet

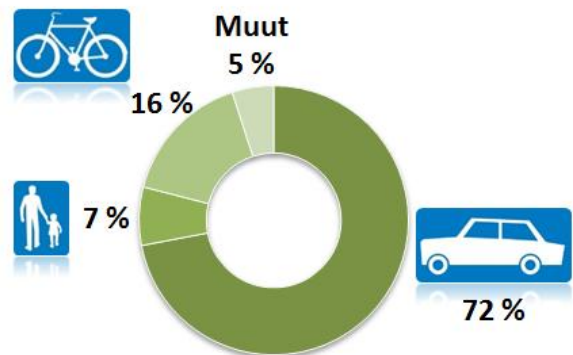
Tärkeimmät kehittämistarpeet kuntalaisten mielestä jalankulun ja pyöräilyn olosuhteissa ovat jalankulku- ja pyöräväylien riittämättömyys sekä jatkuvuuden puute, näkemien riittämättömyys sekä valaistuksen puuttuminen. Ajoneuvoliikenteen osalta tärkeimpiä kehittämistarpeita ovat maanteiden ja katujen huono kunto, talvikunnossapidon puutteet sekä valaistuksen puute. Tiedot selviävät suunnittelutyön aikana toteutetusta liikennekyselystä.

64 %:n mielestä Siikaisissa on erittäin tai yleensä melko turvallista liikkua, 7 %:n mielestä liikkuminen on melko vaarallista.

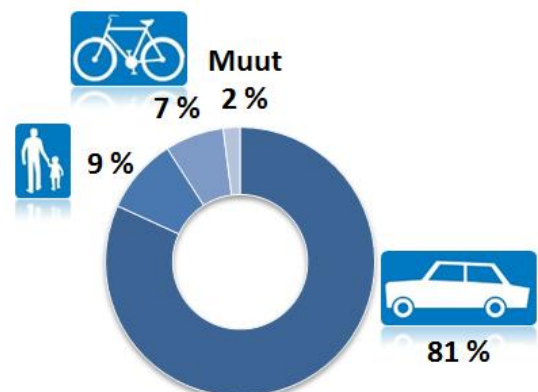
Vastaajien mielestä yleisimmät liikenneerikkomukset ovat nopeusrajoitusten noudattamatta jättäminen, liian pieni turvaväli sekä raskaan liikenteen suuret tilannenopeudet. Turvalaitteiden käytön osalta lähes kaikki kyselyyn vastanneet käyttävät autoillaan turvavyötä, mopoillaan/ moottoripyörällensä kypärää ja lapsella turvaistuinta autossa. Polkupyöräkäypärän käytössä on parantamisen varaa.

Kulkumuodot työ- ja asiointimatkoilla

Kesällä

Talvella

Tavoitteet

Valtakunnallinen liikenneturvallisuustyö on vuodesta 2001 alkaen perustunut tieliikenteen turvallisuusvisioon. Visio kuvaa yhteistä tahtotilaa, jota kohden kaikki toimijat määrätietoisesti suuntaavat omaa toimintaansa. Siikaisten omaksi liikenneturvallisuusvisioksi määriteltiin valtakunnallisen ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen visioiden mukaisesti:

Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Liikkuminen on vastuullista ja se koetaan turvalliseksi.

Visio kuvaa pitkän aikavälin tahtotilaa, johon pyritään aktiivisella liikenneturvallisuustyöllä erilaisin keinoin. Vision tavoittamisen ytimenä on maankäytön ja liikenneympäristön suunnittelun keinoin tarjota kuntalaisille viihtyisä ja turvallinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä.

Koettuun turvallisuuteen, liikennesääntöjen noudattamiseen, toisten huomioonottamiseen ja kuntalaisien omatoimiseen liikkumiseen pyritään vaikuttamaan tietoihin, taitoihin ja asenteisiin vaikuttamalla. Viimekädessä jokainen kuntalainen voi omilla valinnoillaan toteuttaa visiota omassa liikkumisessaan. Visiota tukemaan asetettiin neljä konkreettista tavoitetta.

Tieliikenteessä tapahtuvia onnettomuuksia vähennetään valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita kehitetään ja niihin panostetaan.

Kunnassa tehdään suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä ja tuetaan kuntalaisten omatoimista liikkumista.

Turvalaitteiden käytön lisäämiseksi tehdään jatkuvaa liikenneturvallisuustyötä.

Liikenneturvallisuustyön kehittäminen

Kasvatus, koulutus ja tiedotus

Liikennekasvatuksella pyritään vaikuttamaan ihmisten käyttäytymiseen ja valintoihin liikenneturvallisuutta parantavasti. Liikenneturvallisuustyö jatkuu kaikissa elinkaaren vaiheissa painotuksien vaihdellessa ikäryhmittäin. Nopeusrajoitusten noudattaminen, suojatien kunnioittaminen ja turvalaitteiden käyttö parantavat kaikenikäisten turvallisuutta liikenteessä. Turvallisuutta arvostava aikuinen on myös hyvä esimerkki lapsille. Ikäihmisten liikkumismahdollisuuksia voidaan turvata yhteiskunnallisilla tukipalveluilla. Turvalaitteiden ja apuvälineiden käytöstä tiedottamalla parannetaan itsenäisesti liikkuvien turvallisuutta. Ikäautoilijoiden ajokykyä voidaan ylläpitää itseopiskeluaineiston ja Ikäautoilijan kuntokurssien avulla.

Liikenneturvallisuustyöllä parannetaan ihmisten tietämystä liikkumisympäristöstään ja turvallisen liikennekäyttämisen tiedostamista. Yhdessä fyysisen liikenneympäristön parantumisen kanssa tienkäyttäjien muuttuvat asenteet ja arvot parantavat liikenneturvallisuutta. Asenteisiin vaikuttaminen on kuitenkin pitkäjänteistä työtä ja tuloksia on vaikea mitata tai osoittaa.

Liikenneturvallisuustyötä ohjataan vuosikellolla, jossa on kuvattu kunnan liikenneturvallisuuden toiminta (tapahtumat, tiedotus). Vuosikellon ylläpito on helppoa ja vuosikellon sisältöä päivitetään jatkuvasti kunnan liikenneturvallisuusryhmän toimesta. Vuosikellon lisäksi kunnan eri tahoilla on jokapäiväisiä toimintatapoja, joissa huomioidaan turvallinen liikkuminen. Esimerkiksi heijastinliivit ovat käytössä aina, kun liikutaan päiväkodin ulkopuolella.

SIIKAISTEN LIIKENNETURVALLISUUDEN VUOSIKELLO 2017

Liikenneturvallisuusryhmä

Siikaisissa liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan poikkihallinnollisen liikenneturvallisuusryhmän toimesta, joka perustettiin suunnittelutyön aikana. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Ryhmässä käsitellään koko liikenneturvallisuustyön kenttää, eli keskustellaan niin liikenneympäristöön, liikennekasvatukseen ja viestintään kuin valvontaankin liittyvistä toimenpiteistä. Toiminnan painopisteenä ovat kuitenkin liikennekasvatus ja viestintä sekä liikenneturvallisuustyön rakenteisiin liittyvät asiat, kuten eri henkilöstöryhmien kouluttaminen, liikenneturvallisuuksuusteeman kytkeminen kunnan strategioihin.

Liikenneturvallisuusryhmän toiminnan keskeisenä tavoitteena on jatkuvan liikenneturvallisuustyön ylläpitäminen kunnassa. Lisäksi tavoitteena on lisätä yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä muiden kuntien ja ulkopuolisten tahojen kanssa, lisätä liikenneturvallisuustyön arvostusta erityisesti päättäjien keskuudessa sekä järjestää työlle tarvittavat resurssit. Liikenneturvallisuusryhmän rooli on ennen kaikkea koordinoiva. Liikenneturvallisuusryhmä määrittelee liikenneturvallisuustyön tavoitteet vuosittain edellisen vuoden palautteiden, kokemusten ja seurannan perusteella. Tavoitteita tukevien käytännön toimenpiteiden suunnittelusta ja toteuttamisesta huolehtivat liikenneturvallisuusryhmän ohjauksessa eri hallintokuntien työntekijät.

Siikaisten liikenneturvallisuusryhmä (tilanne syksy 2017)

- Pj, tekninen johtaja, Tekninen toimi
- sivistystoimenjohtaja, Sivistystoimi
- vapaa-aikasihteri, Sivistystoimi
- vanhusneuvosto
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Liikenneturva
- Lounais-Suomen poliisi

Liikenneturvallisuusryhmän tehtäviä ovat:

- Työn organisointi ja vastuun jakaminen.
- Tavoitteiden asettaminen ja painopisteiden määrittäminen sekä tarkistaminen vuosittain.
- Vuosikellon päivittämisestä ja toteuttamisesta huolehtiminen.
- Liikenneturvallisuustilanteen ja kehityksen sekä liikenneturvallisuustyön seuranta.
- Tiedottaminen sekä kunnan hallinnon sisällä että ulospäin kuntalaisille.
- Eri liikkujaryhmien näkökulmien huomioiminen maankäytön ja liikenteen suunnitelmissa.

Kestävän liikkumisen edistäminen

Kestävällä liikkumisella tarkoitetaan liikkumisen painopisteen siirtämistä henkilöautoilua vähemmän päästöjä aiheuttaviin ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta edullisiin kulkutapoihin. Auton käyttö on edelleen tarpeen ja perusteltua, mikäli jalankulku ja pyöräily tai joukkoliikenne ei syystä tai toisesta sovi omaan elämänrytmiin. Viisas liikkuminen tarkoittaa sitä, että eri kulkutapoja käytetään järkevästi ja sopivasti: lyhyillä matkoilla kävellään tai pyöräillään, pitkillä matkoilla mennään junalla tai bussilla ja autoa käytetään silloin kuin se on sopivin tai jopa ainoa mahdollinen kulkutapa.

Jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuuteen vaikuttavat liikkumisympäristöjen viihtyisyys ja esteettömyys, liikkujien kokemana turvallisuus sekä väyläverkon kattavuus ja laatu. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen tulee ensisijaisesti panostaa taajama-alueilla, joissa potentiaali näiden kulkutapojen käyttöön on suurin, mutta joissa myös liikenneturvallisuustilanne on heikoin. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteista huolehditaan erityisesti koulujen ja oppilaitosten, palvelukotien, kirjastojen, terveyskeskusten, urheilukohteiden, päivittäistavarakauppojen ja työpaikkakeskittymien lähialueilla. Jalankulku- ja pyörätieverkkoa kehitetään ensisijaisesti täydentämällä olemassa olevaa verkkoa ja poistamalla epäjatkuvuuskohtia. Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuuden parantaminen edellyttää autojen ajonopeuksien hillitsemistä sekä turvallisia liikennejärjestelyitä etenkin liittymissä ja tietä ylittäessä.

Liikenteen rauhoittaminen

Taajamien pahin liikenneturvallisuusongelma on korkea ajonopeus. Taajamissa henkilövahingot kohdistuvat yleensä jalankulkijoihin tai pyöräilijöihin. Nopeustason pienikin alentaminen vähentää henkilövahinkoriskiä merkittävästi. Liikenteen rauhoittamisen tavoitteena on asuin- tai asointiympäristön turvallisuuden sekä viihtyvyyden lisääminen jalankulun ja pyöräilyn ehdoilla. Liikenneympäristön tulee olla sellainen, että alhainen nopeustaso tuntuu mielekkäältä ja helpolta noudattaa.

Looginen nopeusrajoitus ja etuajo-oikeusjärjestelmä toimivat perustana liikenteen rauhoittamisessa. Uusilla alueilla katuverkon rakentamisen yhteydessä pyritään katutilaa jäsentämällä ja oikein mitoittamalla takaamaan turvallinen ympäristö ilman erillisiä hidasteita. Tiivis katutila (tarkoituksenmukainen poikkileikkaus ja katutilan rajaaminen istutuksin tai rakennuksin) ja pienipiirteinen geometria (lyhyet suorat osuudet ja pienet kaarresäteet) osoittavat kuljettajalle sopivan ajonopeuden. Hidasteilla voidaan alentaa ajonopeuksia valmiilla alueilla.

Liikenneympäristön parantaminen

Liikenneympäristön parantamiseksi on esitetty pieniä ja kustannustehokkaita tie- ja katu ympäristön parannustoimia. Toimenpideohjelman laadinta on pohjautunut laajaan vuorovaikutukseen ELY-keskuksen, kunnan ja sidosryhmien kanssa. Suunnittelun keskiössä on ollut kestävien liikkumismuotojen – jalankulun, pyöräilyn ja mopoilon – turvallisuuden parantaminen ajoneuvoliikenteen olosuhteita unohtamatta.

Liikenneympäristön toimenpiteet on raportoitu erillisinä toimenpideohjelmana. Kullekin toimenpiteelle on määritetty kustannusarvio, kiireellisyysluokka ja vastuutaho. Siikaisiin on esitetty yhteensä 18 parantamiskohdetta ja niihin 31 yksittäistä toimenpidettä. Toimenpiteet on määritelty kolmeen kiireellisyysluokkaan noin kymmenen vuoden ajalle. Siikaisten toimenpiteiden yhteenlaskettu kustannusarvio on 0,6 miljoonaa euroa, josta kunnan osuus on 0,2 miljoonaa euroa (37 %). Osa kustannusarvioista on suuntaa antavia ja osa toimenpiteistä vaatii jatkosuunnittelua. Kiireellisyysluokat ovat suuntaa antavia ja ne voivat muuttua esimerkiksi yleisen taloustilanteen vuoksi.

Jatkotoimenpiteet ja seuranta

Seurannan tavoitteena on tarkastella, miten liikenneturvallisuuksissa on onnistuttu. Liikenneturvallisuuksien luonteeltaan pitkäjänteistä ja onnettomuuksien syntyyn vaikuttavat useat tekijät yhdessä. Yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia ei yleensä ole suoraan nähtävissä onnettomuustilastoissa vaan työn tulokset näkyvät vasta pidemmän ajanjakson kuluessa. Seurannan kautta pyritään osoittamaan, että tehty työ on oikeansuuntaista. Seuranta auttaa myös niukkojen resurssien kohdentamisessa ja liikenneturvallisuuksien suunnittelussa. Seurannan kautta voidaan vaikuttaa myös työntekijöiden motivaatioon jatkaa toimintaa.

Liikenneturvallisuuksien jatkuvan koordinoinnin ja järjestelmällisen seurannan apuvälineenä käytetään mittareita. Mittareiden avulla voidaan muodostaa käsitys liikenneturvallisuuksien edisymisestä ja ryhtyä tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin. Mittareiden tavoitteena on oman työn kehittäminen liikenneturvallisuuksien kehityksen perusteella. Tämä palvelee kaikkia liikenneturvallisuuksien tekeviä tahoja, sillä mittarit kuvaavat pelkistetysti liikenneturvallisuuksien edistymistä ja sen tavoitteita.

Liikenneturvallisuuksien suunnitelma esitetään käsiteltäväksi kunnan asianomaisissa lautakunnissa ja hallituksessa. Poliittinen käsittely vahvistaa liikenneturvallisuukselle asetetut tavoitteet ja osoittaa työhön tarvittavat resurssit. Tämä korostaa omalta osaltaan liikenneturvallisuuksien painoarvoa. Suunnitelman valmistuttua tärkeintä on käytännön toiminnan jatkaminen ja toimenpiteiden toteutuksen aloittaminen.

Mittari

- Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä (henkilöä/ vuosi)
- Tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä/ vuosi)
- Henkilövahinkoon johtaneiden tieliikenneonnettomuuksien määrä (kpl/ vuosi)
- Henkilövahinko-onnettomuuksissa mukana olleiden nuorten (15 - 24 -vuotiaat) määrä (henkilöä/ vuosi)
- Turvavälineiden käyttö (esim. pyöräilykypärä)
- Liikenneturvallisuuksien kokousten määrä
- Tapahtumien/ koulutusten määrä
- Toteutettujen toimenpiteiden määrä
- Laadittujen tiedotteiden määrä

Varsinais-Suomen elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
www.ely-keskus.fi

Siikaisten kunta
www.siikainen.fi